

25 Αυγούστου, 1990

[Α. Ν. ΛΟΪΖΟΥ, Πρόεδρος]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΜΑΙΡΗ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Αιτητές,

v.

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΥΠΡΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Συνεκδικαζόμενες Υποθέσεις Αρ. 386/88, 433/88, 434/88, 460/88, 518/88).

-
- 5 Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου — Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου — Προ-
αγωγές — Κριτήρια — Αξία, προσόντα, αρχαιότητα — Θέση Ανάτε-
ρου Λειτουργού Προγραμμάτων (ΡΑΔ) στο Τμήμα Προγραμμάτων
10 Ραδιοφώνου — Διακριτική εξουσία — Ο Περί Ραδιοφωνικού Ιδρύ-
ματος Κύπρου Νόμος, Κεφ. 300Α, Άρθρο 10 και ο Τροποποιητικός
Νόμος 61/72, Άρθρο 3 — Υπεροχή των ενδιαφερομένων προσώπων σε
αρχαιότητα — Κατοχή των απαιτούμενων προσόντων του Σχεδίου
Υπηρεσίας από τους αιτητές και τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα μερικά
15 από τα οποία είχαν κάπως ψηλότερη βαθμολογία έναντι των αιτητών
— Η κάπως ψηλότερη βαθμολογία δε δημιουργούσε έκδηλη υπεροχή
— Επικύρωση της απόφασης για διορισμό των ενδιαφερομένων προ-
σώπων στις τέσσερις επίδικες θέσεις.
- 15 Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου — Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου —
Διορισμοί — Σχέδια Υπηρεσίας — Ερμηνεία και εφαρμογή — Κα-
τά πόσο η μη δημοσίευση του Σχεδίου Υπηρεσίας στην Επίσημη
Εφημερίδα της Δημοκρατίας επηρεάζει την εγκυρότητά του.
- 20 Συνταγματικό Δίκαιο — Σύνταγμα — Άρθρο 28 — Αρχή της ισότητας —
Ημικρατικοί Οργανισμοί — Διορισμοί — Αξιολόγηση υποψηφίων —
Η εφαρμογή διαφορετικού συστήματος βαθμολογίας δεν ισοδυναμούσε
με παραβίαση του πιο πάνω άρθρου του Συντάγματος.
- 25 Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου — Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου —
Προαγωγές — Εμπιστευτικές Εκθέσεις — Αξιολόγηση υποψηφίων
— Παρατυπία — Ελλείψεις.

Διοικητική πράξη — Αιτιολογία — Εφαρμοστέες αρχές.

Ακυρωτική απόφαση Ανωτάτου Δικαστηρίου — Ενέργεια και Συνέπειες — Ανατρέχει κατά κανόνα στο χρόνο που εκδόθηκε η ακυρωθείσα πράξη και επαναφέρει τα πράγματα κάτω από το νομικό και πραγματικό καθεστώς του χρόνου έκδοσης της ακυρωθείσας διοικητικής πράξης — Η Διοίκηση οφείλει να επανεξετάσει το θέμα σύμφωνα με το νομικό και πραγματικό καθεστώς που ίσχυε κατά τον χρόνο λήψης της ακυρωθείσας απόφασης, εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος — Εφαρμοστέες αρχές. 5
10

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος αποφάσισε κατά την 6.9.83 να προάξει αναδρομικά από την 1.8.83 τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα. Οι προαγωγές ακυρώθηκαν κατά την 19.5.84 από το Δικαστήριο, με αποτέλεσμα την επαναφορά των ενδιαφερομένων προσώπων στην προηγούμενή τους θέση. 15

Μετά την έκδοση της πιο πάνω ακυρωτικής απόφασης, το Ανώτατο Δικαστήριο έκρινε σε άλλη απόφασή του ότι, οι Κανονισμοί της Συμβουλευτικής Επιτροπής Επιλογής δεν είχαν ισχύ Κανονιστικής Διοικητικής Πράξης λόγω μη θεσμοθέτησής τους σύμφωνα με το Νόμο. Οι νέοι κανονισμοί του Ιδρύματος τέθηκαν σε ισχύ το 1987. Στις 26.2.88 το Συμβούλιο του Ιδρύματος αποφάσισε να προάξει τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα αναδρομικά από την 1.8.83. Τόσο οι αιτητές όσο και τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα κατέχουν τα προσόντα του Σχεδίου Υπηρεσίας. 20
25

Οι αιτητές στις προσφυγές 386/88, 433/88 και 434/88, ισχυρίστηκαν ότι οι καθ' ων η αίτηση έσφαλαν αναφορικά με την επιλογή του καλύτερου υποψηφίου και παραγνώρισαν το γεγονός ότι οι αιτητές υπερετερούσαν των ενδιαφερομένων προσώπων από πλευράς των καθιερωμένων κριτηρίων. Η αιτήτρια στην προσφυγή 460/88 ισχυρίστηκε επί πλέον ότι η επίδικη απόφαση λήφθηκε καθ' υπέρβαση ή/και κατάχρηση εξουσίας και ότι αποτελεί προϊόν πλάνης περι το Νόμο και τα πράγματα. Επίσης ότι δεν έγινε η δέουσα έρευνα αναφορικά με τα προσόντα των υποψηφίων και συγκεκριμένα αναφορικά με το προσόν της "μακράς και ευδόκιμης υπηρεσίας" για τη θέση Λειτουργού Προγραμμάτων Α'. 30
35

Προσφυγή 386/88 40

Η αιτήτρια έχει χαμηλότερη βαθμολογία από τα ενδιαφερόμενα μέλη και είναι νεώτερη στην υπηρεσία του Ιδρύματος. Παρόλο που πληροί, όπως και τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα τα απαιτούμενα προσόντα

του Σχεδίου Υπηρεσίας, δεν έχει ούτε απλή υπεροχή έναντί τους.

5 Ο ισχυρισμός της αιτήτριας ότι, οι υποψήφιοι βαθμολογήθηκαν με διαφορετικό σύστημα βαθμολογίας με αποτέλεσμα την άνιση μεταχείρισή τους από το Συμβούλιο, δεν ευσταθεί, αφού το ίδιο σύστημα εφαρμόστηκε για όλους τους υπαλλήλους του Ιδρύματος, ούτε και αποτελεί ουσιώδη παρατυπία που να καθιστά τις εμπιστευτικές εκθέσεις άκυρες. Η προσφυγή αποτυγχάνει και απορρίπτεται.

10 Προσφυγή 433/88

15 Ο αιτητής πληροί τα απαιτούμενα προσόντα του Σχεδίου Υπηρεσίας. Έχει κάπως ψηλότερη βαθμολογία αλλά δεν υπερτερεί σε αρχαιότητα έναντι των ενδιαφερομένων προσώπων. Η κάπως ψηλότερη βαθμολογία του δεν μπορεί να του προσδώσει έκδηλη υπεροχή. Ο ισχυρισμός του ότι η επίδικη απόφαση δεν ήταν δεόντως αιτιολογημένη δεν ευσταθεί. Το γεγονός ότι το πρακτικό της ακυρωθείσας απόφασης ημερ. 6.9.83 ήταν ενώπιον του Συμβουλίου κατά την επανεξέταση του θέματος, δεν αποτελεί λόγο ακυρώσεως. Αντίθετα, ήταν απαραίτητο να βρίσκεται ενώπιόν του για να υποβοηθεί το Συμβούλιο να ανατρέξει σε όλα τα σχετικά στοιχεία. Η προσφυγή αποτυγχάνει και απορρίπτεται.

25 Προσφυγή 434/88

30 Ο αιτητής απέτυχε να αποδείξει καταφανή υπεροχή έναντι των ενδιαφερομένων προσώπων λόγω του ότι η βαθμολογία του, αν και είναι ελαφρώς καλύτερη για τα χρόνια 1980, 1981 έναντι μερικών από τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα, υστερεί σε αρχαιότητα έναντί τους. Ο ισχυρισμός του αιτητή για έλλειψη αιτιολογίας δεν τεκμηριώθηκε για τους ίδιους λόγους που δεν τεκμηριώθηκε στην προσφυγή 433/88. Η προσφυγή αποτυγχάνει και απορρίπτεται.

35 Προσφυγή 460/88

40 Η αιτήτρια έχει κάπως ψηλότερη βαθμολογία αλλά υστερεί σε αρχαιότητα έναντι των ενδιαφερομένων προσώπων. Η ψηλότερη βαθμολογία δεν μπορεί να της προσδώσει έκδηλη υπεροχή που να επιτρέπει ακύρωση της επίδικης απόφασης.

Προσφυγή 518/88

Στην προσφυγή αυτή ο αιτητής ισχυρίστηκε επίσης ότι η επίδικη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί γιατί το Σχέδιο Υπηρεσίας δεν

έτυχε της έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου και δε δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και επίσης ότι σημειώθηκε πλάνη γιατί παραγνωρίστηκε πλήρως το γεγονός ότι ο αιτητής είχε επιτύχει προηγουμένως σε άλλη προσφυγή.

5

Αποφασίστηκε ότι:

Η μη δημοσίευση των σχεδίων υπηρεσίας στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας δεν τα καθιστά άκυρα.

10

Η απόφαση στην άλλη προσφυγή, δε διαμόρφωσε οποιονδήποτε δικαίωμα του αιτητή, ούτε τον τοποθέτησε σε οποιαδήποτε άλλη συγκεκριμένη θέση, παρά μόνο ακύρωσε τοποθετήσεις στο Ρ.Ι.Κ. που έγιναν σύμφωνα με Συλλογική Σύμβαση σε μη οργανικές θέσεις.

15

Στις προσφυγές 386/88, 460/88 και 518/88, οι αιτητές ισχυρίστηκαν ότι έπρεπε να ακολουθηθεί το νομικό καθεστώς που δημιουργήθηκε με τους Κανονισμούς που θεσπίστηκαν μετά από την αρχική ακυρωθείσα απόφαση, εφόσον η απόφαση αυτή κρίθηκε αντίθετη προς το νόμο.

20

Αποφασίστηκε ότι:

Σύμφωνα με τη Νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου, το διοικητικό όργανο οφείλει, κατόπιν ακυρωτικής απόφασης του Δικαστηρίου τούτου, να επανεξετάσει το θέμα σύμφωνα με το πραγματικό και νομικό καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο που λήφθηκε η ακυρωθείσα απόφαση.

25

Ορθά το καθ' ου η αίτηση Ίδρυμα δεν εφάρμοσε τους Κανονισμούς του 1987, αφού δεν είχαν αναδρομική ισχύ, αλλά ίσχυαν από τις 18.12.87, οπότεν κατά την ημερομηνία της ακυρωθείσας απόφασης, δηλαδή στις 6.9.83, δεν είχαν εφαρμογή. Συνεπώς δεν μπορούσαν να εφαρμοστούν για πράξεις ή αποφάσεις για χρόνο που οι Κανονισμοί αυτοί ήταν ανύπαρκτοι.

30

35

Η περίοδος των τεσσάρων σχεδόν χρόνων που παρήλθε μεταξύ της 19.5.84 που το Δικαστήριο ακύρωσε την πιο πάνω απόφαση και της επανεξέτασής της από το Ίδρυμα στις 26.2.88, αποτελεί αδικαιολόγητη καθυστέρηση εκ μέρους του καθ' ου η αίτηση να συμμορφωθεί προς την πιο πάνω απόφαση του Δικαστηρίου και συνέβαλε σε πολύ μεγάλο βαθμό στη δημιουργία του προβλήματος που δημιουργήθηκε.

40

Οι προσφυγές απορρίπτονται χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

- Sekkides v. Republic* (1988) 3(C) C.L.R. 2136,
- 5 *Evangelou and Others v. C.B.C.* (1985) 3(B) C.L.R. 1410,
- Καραγιώργης και Άλλος ν. Π.Ι.Κ. και Άλλων* (1990) 3 Α.Α.Δ. 2595,
- Economides v. Republic* (1973) 3 C.L.R. 410,
- 10 *Makris v. Republic* (1985) 3(B) C.L.R. 1103,
- Vakis v. P.S.C.* (1984) 3(B) C.L.R. 952,
- 15 *Damianos and Another v. C.B.C.* (1987) 3(B) C.L.R. 848,
- Republic v. Safirides* (1985) 3(A) C.L.R. 163,
- Paschalis v. Republic* (1988) 3(C) C.L.R. 1897,
- 20 *Αργυρίδης ν. Δημοκρατίας* (1989) 3(B) Α.Α.Δ. 380,
- Λύωνας και Άλλοι ν. Δημοκρατίας* (1990) 3 Α.Α.Δ. 2038,
- 25 *Mytides v. Republic* (1988) 3(B) C.L.R. 737,
- Βανέζης και Άλλοι ν. Δημοκρατίας* (1989) 3(Δ) Α.Α.Δ. 2522,
- Fanis v. C.B.C.* (1985) 3(B) C.L.R. 775.

30

Προσφυγές.

- Προσφυγές εναντίον της απόφασης του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου με την οποία τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα προήχθησαν στη θέση Ανώτερου Λειτουργού Προγραμμάτων (ΡΑΔ) στο Τμήμα Προγραμμάτων Ραδιοφώνου αντί των αιτητών.
- 35

- Τ. Παπαδόπουλος*, για την Αιτήτρια στην Υπόθεση Αρ. 386/88.
- 40 *Α. Χαβιαράς για Λ. Παπαφιλίππου*, για τους Αιτητές στις Υποθέσεις Αρ. 433/88 και 434/88.
- Π. Μουαϊμης για Γ. Καχογιάννη*, για την Αιτήτρια στην Υπόθεση Αρ. 460/88.

A. Σ. Αγγελίδης, για την Αιτήτρια στην Υπόθεση Αρ. 518/88.

Π. Πολυβίου, για τους Καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

5

A. Ν. ΛΟΪΖΟΥ, Π.: Με τις προσφυγές αυτές που συνεκδικάστηκαν γιατί παροουσιάζουν κοινά νομικά και πραγματικά σημεία, οι αιτητές προσβάλλουν την απόφαση του καθ' ου η αίτηση Ιδρύματος με την οποία προάχθηκαν στη θέση Ανώτερου Λειτουργού Προγραμμάτων (ΡΑΔ) στο Τμήμα Προγραμμάτων Ραδιοφώνου, τα ενδιαφερόμενα μέρη, Άνθος Ροδίνης, Μίκης Νικήτας, Ανδρέας Φαντίδης και Ρίτα Κουρούπη. Η αιτήτρια στην προσφυγή αρ. 386/88, προσβάλλει μόνο την προαγωγή των Μίκη Νικήτα, Ανδρέα Φαντίδη και Ρίτας Κουρούπη και ο αιτητής στην προσφυγή αρ. 518/88 προσβάλλει μόνο την προαγωγή της Ρίτας Κουρούπη.

10

15

Η προσβαλλόμενη διοικητική πράξη αφορά την επανεξέταση πλήρωσης τεσσάρων κενών θέσεων Ανώτερου Λειτουργού Προγραμμάτων (ΡΑΔ) στο Τμήμα Προγραμμάτων Ραδιοφώνου - θέσεις προαγωγής.

20

Το Ανώτατο Δικαστήριο με απόφαση του ημερομηνίας 19 Μαΐου, 1984 στην προσφυγή 417/83, *Lana de Parthogh v. C.B.C.* (1984) 3 C.L.R. σελ. 635, ακύρωσε την απόφαση του Συμβουλίου των καθ' ων η αίτηση ημερομηνίας 6 Σεπτεμβρίου, 1983, με την οποία είχαν προαχθεί στις πιο πάνω θέσεις από 1 Αυγούστου 1983, οι Άνθος Ροδίνης, Ανδρέας Φαντίδης, Μίκης Νικήτας και Ρίτα Κουρούπη. Μετά την πιο πάνω ακυρωτική απόφαση, οι καθ' ων η αίτηση επανέφεραν τους πιο πάνω επηρεαζόμενους υπαλλήλους στην προηγούμενη τους θέση του Λειτουργού Προγραμμάτων Α' (ΡΑΔ).

25

30

Μετά την έκδοση της πιο πάνω ακυρωτικής απόφασης, το Ανώτατο Δικαστήριο, στην απόφασή του στην υπόθεση *A Fanis v. C.B.C.* (1985) 3 C.L.R. σελ. 775, έκρινε ότι οι Κανονισμοί της Συμβουλευτικής Επιτροπής Επιλογής δεν είχαν ισχύ Κανονιστικής Διοικητικής Πράξης λόγω μη θεσμοποίησής τους σύμφωνα με το Νόμο.

35

40

Οι καθ' ων η αίτηση στις 26 Φεβρουαρίου, 1988, επανεξέτασαν την πλήρωση των πιο πάνω κενών θέσεων. Παραθέτω αυτούσιο το σχετικό πρακτικό της συνεδρίας του Συμβουλίου του Ιδρύματος στο οποίο αναφέρονται τα ακόλουθα:

- 5 "Το Συμβούλιο, έχοντας υπόψη σχετικό σημείωμα του Γενικού Διευθυντή ημερ. 12.11.87 προέβη, με βάση τα ενώπιόν του στοιχεία τα οποία ανάγονται στον ουσιαστικό χρόνο, σε επανεξέταση της πλήρωσης 4 (τεσσάρων) κενών θέσεων Ανωτέρου Λειτουργού Προγραμμάτων στο Τμήμα Προγραμμάτων Ραδιοφώνου που είναι κενές ύστερα από την ακύρωση της απόφασης του Συμβουλίου του Ιδρύματος ημερ. 6.9.83 από το Ανώτατο Δικαστήριο.
- 10 Ενώπιον του Συμβουλίου κατατέθηκαν τα πιο κάτω έγγραφα:-
1. Προκήρυξη των κενών θέσεων ημερ. 9.4.83.
  - 15 2. Εγκεκριμένα σχέδια υπηρεσίας της θέσης Ανώτερου Λειτουργού Προγραμμάτων.
  3. Κατάλογος των αιτητών που υπέβαλαν αιτήσεις κανονικά.
  - 20 4. Τα έγγραφα αιτήσεων των Γεωργίου Δαμιανού, Σπύρου Επαμεινώνδα, Θέμιδας Θεοχάρους, Ντίνας Κατσούρη, Κυριάκου Κίκα, Μαίρης Κοντογιάννη, Άγγελου Κοτσώνη, Ρίτας Κουρούπη, Γιώργου Νικολάου, Μίχη Νικήτα, Σοφίας Παναγίδου, Λάνας Ντερ Παρτώκ, Άνθου Ροδίνη, Ανδρέα Φαντίδη και Φώτου Φωτιάδη.
  - 25 5. Οι προσωπικοί φακέλοι όλων των 15 υποψηφίων, περιλαμβανομένων και των εγγράφων των ετησίων εμπιστευτικών εκθέσεων.
  - 30 6. Κατάλογος όλων των υποψηφίων κατά αρχαιότητα, που ετοιμάστηκε από το Τμήμα Προσωπικού σύμφωνα με τους προσωπικούς φακέλους, όπως η αρχαιότητα καθοριζόταν την 6.9.83.
  - 35 7. Ακυρωτική Απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην προσφυγή αρ. 417/83, ημερ. 19.5.84.
- 40 Το Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ενώπιόν του στοιχεία που ανάγονται στον ουσιαστικό χρόνο, δηλαδή 6.9.83 και ασκώντας τη διακριτική του εξουσία σύμφωνα με το άρθρο 10 του Περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου, Κεφ. 300Α και το άρθρο 3 του τροποποιητικού Νόμου 61/72 έκρινε με βάση

- (α) την αξία των υποψηφίων, όπως αυτή καθορίστηκε από τους προσωπικούς φακέλους και τις εμπιστευτικές εκθέσεις,
- (β) τα προσόντα των υποψηφίων, όπως αυτά καταγράφονται στις αιτήσεις τους και περιέχονται στους προσωπικούς φακέλους, και 5
- (γ) την αρχαιότητα των υποψηφίων, όπως αυτή εμφανίζεται στον 'κατάλογο υποψηφίων κατ' αρχαιότητα' και που επιβεβαιώνεται και από τους προσωπικούς φακέλους των υποψηφίων, 10
- ότι οι υποψήφιοι: 15
- Ανδρέας Φαντίδης
Ρίτα Κουρούπη
Μίκης Νικήτας και
Άνθος Ροδίνης
- υπερείχαν των άλλων υποψηφίων και αποφάσισε να τους προαγάγει, σαν τους πιο κατάλληλους, στη θέση Ανωτέρου Λειτουργού Προγραμμάτων Ραδιοφώνου αναδρομικά από την 1.8.83 δηλαδή, από την ίδια ημερομηνία που είχαν γίνει οι προαγωγές σύμφωνα με απόφαση του Συμβουλίου ημερ. 6.9.83 και οι οποίες ακυρώθηκαν σε μετέπειτα στάδιο από το Ανώτατο Δικαστήριο." 20
- Είναι ο ισχυρισμός των αιτητών στις προσφυγές 386/88, 433/88 και 434/88, ότι οι καθ' ων η αίτηση παρέβηκαν την υποχρέωσή τους να προβούν στην επιλογή του καλύτερου υποψήφιου και παρεγνώρισαν το γεγονός ότι οι αιτητές υπερτερούν των ενδιαφερομένων μερών από πλευράς αξίας, προσόντων και αρχαιότητας. Επίσης είναι η θέση της αιτήτριας στην προσφυγή αρ. 460/88 ότι οι καθ' ων η αίτηση παρέλειψαν να επιλέξουν τους πλέον κατάλληλους υποψήφιους και ότι η επίδικη απόφαση λήφθηκε καθ' υπέρβαση ή/και κατάχρηση εξουσίας και αποτελεί προϊόν πλάνης ως προς το Νόμο και την καταλληλότητα των ενδιαφερομένων μερών σε σύγκριση με την αιτήτρια. Πρόσθετα παρέλειψαν να διεξάγουν οποιαδήποτε επαρκή ή δέουσα έρευνα για να διαπιστώσουν κατά πόσο τα ενδιαφερόμενα μέρη κατείχαν τα απαιτούμενα προσόντα από το Σχέδιο Υπηρεσίας και συγκεκριμένα όσον αφορά το απαιτούμενο προσόν της "μακράς και ευδόκιμης υπηρεσίας για τη θέση Λειτουργού Προγραμμάτων Α", που κανέ- 25 30 35 40

να από τα ενδιαφερόμενα μέρη δεν το κατέχει.

5 Η αιτήτρια στην προσφυγή 386/88, έχει χαμηλότερη βαθμολογία από τα ενδιαφερόμενα μέρη στις εμπιστευτικές εκθέσεις. Πληροί όπως και τα ενδιαφερόμενα μέρη τα απαιτούμενα προσόντα του Σχεδίου Υπηρεσίας και είναι νεώτερη στην υπηρεσία του Ιδρύματος. Συνεπώς δεν έχει ούτε απλή υπεροχή έναντι των ενδιαφερομένων μερών.

10 Συγκρίνοντας τον αιτητή στην προσφυγή 433/88 με τα ενδιαφερόμενα μέρη από πλευράς αξίας, στις εμπιστευτικές εκθέσεις έχει την ίδια βαθμολογία με τον Φαντίδη. Όσον αφορά τα υπόλοιπα ενδιαφερόμενα μέρη για το 1982 έχουν την ίδια βαθμολογία με τον αιτητή, για δε τα προηγούμενα χρόνια έχουν ανεπαίσθητα χαμηλότερη βαθμολογία δηλαδή "Α;" ή "Α-" σε σύγκριση με το "Α" του αιτητή.

20 Από πλευράς προσόντων όλοι πληρούν τα απαιτούμενα προσόντα του Σχεδίου Υπηρεσίας και σύμφωνα με τα στοιχεία των φακέλων των υποψηφίων που είναι ενώπιόν μου τα ενδιαφερόμενα μέρη είναι αρχαιότερα του αιτητή.

25 Συνεπώς ενόψει των πιο πάνω, έστω και αν η κάπως ψηλότερη βαθμολογία του αιτητή τον καθιστά ελαφρά καλύτερο των ενδιαφερομένων μερών, δεν μπορεί να του προσδώσει την απαραίτητη έκδηλη υπεροχή έναντι αυτών ώστε να δικαιολογείται οποιαδήποτε επέμβαση από το Δικαστήριο στην απόφαση αυτή.

30 Ο αιτητής στην προσφυγή 434/88 έχει την ίδια βαθμολογία με τον Ανδρέα Φαντίδη για τα χρόνια 1980, 1981 και 1982, υστερεί όμως κάπως αυτού στα προηγούμενα χρόνια. Έχει την ίδια βαθμολογία με τους υπόλοιπους για το 1982, για τα χρόνια 1980, 1981 είναι ελαφρά καλύτερος σε βαθμολογία, "Α", σε σύγκριση με το "Α;" και "Α-" των άλλων ενδιαφερομένων μερών.

35 Από πλευράς προσόντων, τόσο ο αιτητής όσο και τα ενδιαφερόμενα μέρη πληρούν τα απαιτούμενα προσόντα του Σχεδίου Υπηρεσίας, τα ενδιαφερόμενα δε μέρη είναι αρχαιότερα του αιτητή.

40 Είναι φανερό ότι και ο αιτητής αυτός απέτυχε να αποδείξει καταφανή υπεροχή έναντι των ενδιαφερομένων μερών.

Η αιτήτρια στην προσφυγή 460/88, από πλευράς αξίας έχει την ίδια βαθμολογία "Α" με τον Φαντίδη στις εμπιστευτικές εκθέσεις

σε όλα τα χρόνια και με τα ενδιαφερόμενα μέρη για το 1982, τα οποία όσον αφορά τα προηγούμενα χρόνια έχουν ελαφρά χαμηλότερη βαθμολογία "A;" ή "A-", σε σύγκριση με την αιτήτρια.

Από πλευράς προσόντων όλοι πληρούν τα απαιτούμενα προσόντα του σχεδίου υπηρεσίας και όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη είναι αρχαιότερα της αιτήτριας. 5

Ενόψει των πιο πάνω, η κάπως ψηλότερη βαθμολογία της αιτήτριας δεν μπορεί να προσδώσει σ' αυτή την απαραίτητη καταφανή υπεροχή που να επιτρέπει ακύρωση της επίδικης απόφασης. 10

Επίσης από τα γεγονότα ενώπιόν μου είναι φανερό ότι όλα τα στοιχεία που αφορούσαν τους υποψηφίους, οι προσωπικοί και εμπιστευτικοί τους φακέλοι, τα προσόντα τους και η σταδιοδρομία τους ευρίσκοντο ενώπιον του καθ' ου η αίτηση Ιδρύματος κατά το σχετικό χρόνο. Συνεπώς ουδεμία πλάνη ή/και παραλείψη διεξαγωγής της δέουσας έρευνας έχει αποδειχθεί. 15

Στην προσφυγή αρ. 386/88, είναι επίσης ο ισχυρισμός του αιτητή ότι, ενώ οι εμπιστευτικές εκθέσεις των καθ' ων η αίτηση δίδουν ως μέτρο αξιολόγησης τα γράμματα του αλφαβήτου Α, Β, Γ, Δ, Ε, με την αντίστοιχη προς τούτο σημασία στις πιο πρόσφατες εμπιστευτικές εκθέσεις, έχει διαμορφωθεί από τους αξιολογούντες λειτουργούς σύστημα βαθμολογίας όπως "Α-", "Α;", "Β+" το οποίο είναι άγνωστο και χωρίς επιπλέον να δίδεται οποιαδήποτε αναφορά και/ή εξήγηση για τη βαθμολογική του σημασία και σπουδαιότητα. Αυτή η ενέργεια των αξιολογούντων λειτουργών συνιστά υπέρβαση και/ή κατάχρηση εξουσίας εκ μέρους των καθ' ων η αίτηση, παραβιάζει ουσιαστικά το δικαίωμα των υπαλλήλων του Ιδρύματος όπως τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης ως προς το θέμα της αξιολόγησής τους, αντίθετα προς το άρθρο 28 του Συντάγματος. Συνεπώς είναι η θέση του αιτητή αυτού ότι η αξία των υποψηφίων, όπως λήφθηκε υπόψη από το Συμβούλιο, ήταν διαμορφωμένη με ένα σύστημα βαθμολογίας άγνωστο για το Συμβούλιο, γεγονός που επίσης οδηγεί σε ακυρότητα της προσβαλλομένης απόφασης. 20
25
30
35

Ουδεμία παραβίαση του Άρθρου 28 του Συντάγματος έχει αποδειχθεί ούτε τυχόν διαμόρφωση του ισχυριζόμενου αγνώστου συστήματος βαθμολογίας, το οποίο εν πάση περιπτώσει εφαρμόστηκε για όλους τους υπαλλήλους, αποτελεί άνιση μεταχείριση των υπαλλήλων του Ιδρύματος. Είναι η πραγματικότητα ότι, οι εμπιστευτικές εκθέσεις περιέχουν βαθμολογία όπως "Α-", "Α;" "Β+" 40

κλπ.. Όμως θεωρώ ότι αυτό δεν αποτελεί νέο σύστημα βαθμολογίας ή σύστημα διάφορο αυτού που αναφέρεται στα έντυπα των εμπιστευτικών εκθέσεων, απλώς, για σκοπούς δικαιότερης αξιολόγησης των υπαλλήλων, οι αξιολογούντες λειτουργοί θεώρησαν σκόπιμο, να εξειδικεύσουν το μέτρο της βαθμολογίας, ώστε να αποδώσουν πιο πιστά την απόδοση και αξία των υπαλλήλων. Δε θεωρώ ότι αυτό αποτελεί οποιαδήποτε παρατυπία, αλλά και στην περίπτωση που θα θεωρείτο ως παρατυπία, τέτοια δεν μπορεί να είναι παρά επουσιώδης και όπως έχει νομολογηθεί επουσιώδεις παρατυπίες στις εμπιστευτικές εκθέσεις δεν καθιστούν αυτές άκυρες. (Βλέπε *Sekkides v. Republic* (1988) 3 C.L.R. 2136.)

Στις προσφυγές αρ. 433/88 και 434/88 είναι επιπλέον ο ισχυρισμός ότι από τα πρακτικά της επίδικης απόφασης δε φαίνεται ποία στοιχεία λήφθηκαν υπόψη από το καθ' ου η αίτηση Συμβούλιο κατά την επανεξέταση των προαγωγών γιατί, ενώ αναφέρεται στα πρακτικά ότι το Συμβούλιο λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ενώπιόν του στοιχεία που ανάγονται στον ουσιώδη χρόνο έκρινε με βάση την αξία, τα προσόντα και την αρχαιότητα των υποψηφίων, ότι τα ενδιαφερόμενα μέρη υπερείχαν και τους προήγαγε. Υπάρχει επίσης ισχυρισμός ότι το γεγονός ότι είχε επισυναφθεί και το πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου ημερομηνίας 6 Σεπτεμβρίου, 1983, υποδηλοί ότι το Συμβούλιο στην επανεξέταση πιθανό να το είχε λάβει υπόψη καθιστώντας έτσι και την απόφαση αυτή άκυρη.

Περαιτέρω τα έγγραφα που τέθηκαν ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου και πάνω στα οποία βασίστηκε κατά τη λήψη της απόφασής του, δεν αποδίδουν την καταλληλότητα των υποψηφίων με βάση την αξία, τα προσόντα και την αρχαιότητα, ούτε και φαίνονται από το πρακτικό της απόφασης οι λόγοι γιατί αποφασίστηκε η πρόσληψη των ενδιαφερομένων μερών, καθιστώντας έτσι άκυρη την επίδικη απόφαση για έλλειψη αιτιολογίας.

Ο ισχυρισμός αυτός είναι παντελώς αβάσιμος. Το γεγονός ότι το πρακτικό της ακυρωθείσας απόφασης ημερομηνίας 6 Σεπτεμβρίου, 1983, ήταν ενώπιον του καθ' ου η αίτηση Συμβουλίου κατά την επανεξέταση, όχι μόνο δεν αποτελεί λόγο ακυρώσεως, αλλά αντίθετα ήταν απαραίτητο να βρίσκεται ενώπιόν του για να υποβηθήσει το Συμβούλιο να ανατρέξει στα "στοιχεία που ανάγονται στον ουσιώδη χρόνο". Τα στοιχεία δε αυτά που λήφθηκαν υπόψη από το Συμβούλιο και που αναφέρονται στα πρακτικά της συνεδρίας ημερομηνίας 26 Φεβρουαρίου, 1988, ήταν ενώπιον του Συμβουλίου κατά τη λήψη της επίδικης από-

φρασης: 'Συνεπώς ο ισχυρισμός ότι η επίδικη απόφαση δεν ήταν δεόντως αιτιολογημένη πρέπει να απορριφθεί.

Θα πρέπει επίσης να αναφέρω στο σημείο αυτό ότι, τα στοιχεία και έγγραφα που ήταν ενώπιον του Συμβουλίου ήταν επαρκή για να προσδιοριστεί η καταλληλότητα των υποψηφίων, η οποία άλλωστε προσδιορίζεται πάντοτε με βάση τα νόμιμα κριτήρια της αξίας, προσόντων και αρχαιότητας. Συνεπώς ο ισχυρισμός αυτός δεν ευσταθεί. Οι δε προσφυγές 433/88 και 434/88 συνεπώς αποτυγχάνουν και απορρίπτονται.

πρ.α

Στήν προσφυγή 518/88, είναι επίσης ο ισχυρισμός του αιτητή ότι η επίδικη απόφαση πρέπει ν' ακυρωθεί γιατί το σχετικό με τη θέση Σχέδιο Υπηρεσίας δεν είχε τύχει έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου και δε δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημόκρατίας, όπως έπρεπε, ως δευτερογενής νομοθεσία.

η.β

Επίσης είναι ο ισχυρισμός του αιτητή αυτού ότι η επίδικη απόφαση λήφθηκε σχετικά με αυτόν κάτω από πλάνη γιατί παραγνωρίστηκε ή/και αγνοήθηκε πλήρως το γεγονός ότι ο αιτητής αυτός είχε επιτύχει προηγουμένως σε άλλη προσφυγή. Βλέπε σχετικά την απόφαση *Nitsa Evangelou and Others v. C.B.C.* (1985) 3 C.L.R. 1410, όπου ως αποτέλεσμα της εφαρμογής από το Διοικητικό Συμβούλιο της πιο πάνω απόφασης από την 1 Αυγούστου 1983, ο αιτητής θα ήταν Λειτουργός Προγραμμάτων Α' από την 1 Ιανουαρίου 1981 και κατά συνέπεια αρχαιότερος κατά τρία περίπου χρόνια έναντι του ενδιαφερομένου προσώπου.

α.γ.

Όπως ορθά έχει υποβληθεί από το καθ' ου η αίτηση Ίδρυμα το οποίο είναι ημικρατικός οργανισμός (Public Corporation), που δημιουργήθηκε και διέπεται από τον περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμο, Κεφ. 300Α (όπως έχει τροποποιηθεί), με βάση τους Κανονισμούς του Ιδρύματος Κ.Δ.Π. 166/66 και το άρθρο 10 του Νόμου καθορίζεται ως το αρμόδιο όργανο για την ετοιμασία και έγκριση των σχεδίων υπηρεσίας, το Ίδρυμα.

Σχετική είναι η πρόσφατη απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση *Καραγιώργης και Άλλος ν. P.I.K.* (1990) 3 Α.Α.Δ. 2595 όπου αναφέρονται τα ακόλουθα:

β.δ.

"Τα σχέδια υπηρεσίας, όπως πάγια έχει επικρατήσει στη νομολογία μας είναι δευτερογενής νομοθεσία. Δευτερογενής νομοθεσία δεν εκδίδεται μόνο από το Υπουργικό Συμβούλιο αλλά και από άλλα όργανα που ασκούν εκτελεστική-διοικη-

τική εξουσία, εφόσον εξουσιοδοτούνται προς τούτο, από πρωτογενή νομοθεσία. Αυτή η αρχή έχει πρόσφατα υιοθετηθεί από την Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση **Θεοδωρίδης ν. Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου** (1989) 3(Γ) Α.Α.Δ. 1457, επαναλήφθηκε δε στην υπόθεση **Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου κ.ά. ν. Κυπριακής Δημοκρατίας, κ.ά.** (1990) 3 Α.Α.Δ. 1175."

Θα πρέπει να τονισθεί ότι η μη δημοσίευση των σχεδίων υπηρεσίας στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, σύμφωνα με τη Νομολογία μας, δεν τα καθιστά άκυρα. (Βλέπε **Economides ν. The Republic** (1973) 3 C.L.R. 410 (απόφαση Ολομέλειας) **Makris ν. The Republic** (1985) 3 C.L.R. 1103 και **Vakis ν. P.S.C.** (1984) 3 C.L.R. 952.)

Όσον αφορά τον ισχυρισμό αυτό, το Ίδρυμα ως αποτέλεσμα της πιο πάνω ακυρωτικής απόφασης του Δικαστηρίου, επανεξέτασε το θέμα στις 25 Νοεμβρίου, 1985 και αποφάσισε ότι, μέχρις εκδικάσεως της εφέσεως που εκκρεμούσε εναντίον της απόφασης στην υπόθεση **Evangelou** (πιο πάνω) να επανατοποθετηθεί τους αιτητές στη θέση που κατείχαν προηγουμένως.

Το Δικαστήριο στην απόφασή του στην υπόθεση **Damianos and Another ν. C.B.C.** (1987) 3 C.L.R. 848, αναφέρει τα ακόλουθα σχετικά με το αποτέλεσμα της υπόθεσης **Evangelou** πιο πάνω, στη σελ. 851:

"The Supreme Court in its revisional jurisdiction in administrative law matters is not a court of appeal, it therefore cannot reach a decision as to how the decision of the administrative organ ought to have been. It only decides whether in the circumstances such decision of the organ under recourse was proper and correct or not. If such decision is annulled, the organ itself is the appropriate organ to reconsider the matter in the light of the judgment of the Court and to reach a new decision.

Consequently the effect of the aforesaid judgment in cases Nos. 170/83 and 258/83, was only that such decision of the respondent Corporation was wrong and was therefore annulled and not that the applicants should have been emplaced in the post of Programme Officer A', A 10, as alleged."

Οπότε στην ουσία, η απόφαση στην υπόθεση **Evangelou** (πιο πάνω) δε διαμόρφωσε οποιοδήποτε δικαίωμα του αιτητή, ούτε τον

τοποθέτησε σε οποιαδήποτε άλλη συγκεκριμένη θέση, παρά μόνο ακύρωσε τοποθετήσεις στο Ρ.Ι.Κ. που έγιναν σύμφωνα με Συλλογική Σύμβαση σε μη οργανικές θέσεις γιατί θα έπρεπε ο αιτητής και άλλοι υπάλληλοι να είχαν τοποθετηθεί σε οργανικές θέσεις λόγω κεκτημένων δικαιωμάτων στην προηγούμενή τους θέση.

5

Είναι ο ισχυρισμός των αιτητών στις προσφυγές 386/88, 460/88 και 518/88 ότι, κατά την επανεξέταση, λανθασμένα κατά τη λήψη της επίδικης απόφασης το καθ' ου η αίτηση Συμβούλιο παρέκαμψε το στάδιο της Συμβουλευτικής Επιτροπής Επιλογής, η έκθεση της οποίας λήφθηκε υπόψη κατά τη λήψη της ακυρωθείσας αποφάσεως του Ιδρύματος ημερομηνίας 6 Σεπτεμβρίου, 1983, γιατί εφόσον η προσβαλλόμενη νέα διοικητική πράξη λήφθηκε στις 26 Φεβρουαρίου, 1988, οι δε κανονισμοί του Ιδρύματος που τέθηκαν σε ισχύ στις 18 Δεκεμβρίου, 1987, με την Κ.Δ.Π. 317/87, προβλέπουν με το άρθρο 3 σχετικά με τη σύσταση και συμμετοχή της Συμβουλευτικής Επιτροπής Επιλογής στη σύνθετη διαδικασία λήψης τελικής απόφασης, έτσι η μη συμμετοχή στη διαδικασία παραγωγής της σύνθετης διοικητικής πράξης της Συμβουλευτικής Επιτροπής Επιλογής είναι νομικά εσφαλμένη και καθιστά ελαττωματική και ως εκ τούτου ακυρωτέα την επίδικη απόφαση.

10

15

20

Είναι η θέση των αιτητών ότι, εφόσον η αρχική ακυρωθείσα απόφαση είναι αντίθετη προς το Νόμο, το νομικό καθεστώς που έπρεπε να ακολουθηθεί στην προκειμένη περίπτωση για να είναι νομικά ορθό έπρεπε να ήταν σύμφωνα με τους πιο πάνω θεσπισθέντες Κανονισμούς.

25

Κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας η ακύρωση διοικητικής πράξης ανατρέχει κατά κανόνα στο χρονικό σημείο της έκδοσης της ακυρωθείσας πράξης και επαναφέρει τα πράγματα κάτω από το νομικό και πραγματικό καθεστώς του χρόνου της έκδοσης της ακυρωθείσας διοικητικής πράξης.

30

Η διοίκηση επομένως υποχρεούται να προβεί σε νέα κρίση βάσει του πραγματικού και νομικού καθεστώτος που ίσχυε κατά το χρόνο αυτό.

35

Συγκεκριμένα η νέα πράξη που εκδίδεται μετά την ακυρωτική απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας ανάγεται στο χρόνο εκδόσεως της παλαιάς και διέπεται από τις διατάξεις που ίσχυαν τον καιρό εκείνο. Για το λόγο αυτό μάλιστα στην Ελλάδα το Συμβούλιο της Επικρατείας, σε όλες τις περιπτώσεις που η συμμόρφωση της διοικήσεως προς αποφάσεις του έγκειται στην αποκα-

40

τάσταση της νομιμότητας στην υπαλληλική σταδιοδρομία γενικά, απαιτεί αναδρομική ισχύ της νέας διοικητικής πράξης.

5 Η άποψη ότι ο χρόνος εκδόσεως της προσβαλλόμενης πράξης είναι κρίσιμος όχι μόνο στην περίπτωση που υπάρχει υποχρέωση για "αποθετική συμμόρφωση" της Διοικήσεως, δηλαδή υποχρέωση αποχής εφαρμογής της ακυρωθείσας πράξης καθώς και να ανακαλέσει πράξεις που στηρίχτηκαν στην ακυρωθείσα πράξη, ανεξάρτητα από μεταγενέστερη μεταβολή του νομικού καθε-
10 στώτος αλλά και στην περίπτωση που υπάρχει υποχρέωση για

"θετική συμμόρφωση της διοικήσεως στις αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας έχει τόσο καθιερωθεί ώστε δε συζητείται πια. Αν ληφθεί υπ' όψη ότι η αντίληψη αυτή αντι-
15 τίθεται, στη θεμελιώδη, για κάθε δημοκρατικό κράτος δικαίου, αρχή της νομιμότητος και απαιτεί από την διοίκηση να εφαρμόσει νόμο καταργηθέντα από το νομοθέτη και επομένως να αγνοήσει την θέλησή του, η αναντίρροπη αυτή αποδοχή της δεν είναι αυτονόητη.

20 Για το λόγο αυτό είναι ενδιαφέρον ότι το Συμβούλιο της Επικρατείας, που δέχεται παγίως την ανωτέρω άποψη, δέχεται επίσης ορισμένες σπουδαίες αν και λιγότερο γνωστές εξαιρέσεις. Σε μια σχετικώς πρόσφατη απόφασή του, το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο δέχεται τα εξής:

30 'Κατ' εξαίρεσιν όμως από της ως άνω αρχής, είναι εφαρμοστέον το κατά το χρόνον εκδόσεως της νέας πράξεως ισχύον νομικόν καθεστώς, οσάκις, το νεώτερον νομοθέτημα είναι αναδρομικής ισχύος ή προκύπτει εξ αυτού ότι ο νομοθέτης δεν ανέχεται εφεξής την εφαρμογήν των παλαιών διατάξεων, ως τούτο λ.χ. συμβαίνει οσάκις η νέα ρυθμισις ύπηρευεθή εκ λόγων δημοσίου συμφέροντος.'

35 Βλέπε Δαχτόγλου, Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, Τόμος γ/Π σελ. 150-151.

40 Σχετικό επίσης είναι το ακόλουθο απόσπασμα από το σύγγραμμα του Βεγλερή, "Η Συμμόρφωσις της Διοικήσεως εις τας Αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας" (1934) στις σελ. 195-196:

"Επίσης η μεταβολή της νομοθεσίας ή των πραγματικών συνθηκών, δε δύναται να παράσχη εις την Διοίκησην λόγον απαλλαγής των υποχρεώσεων αυτής προς εκτέλεσιν της απο-

φάσεως, των συνισταμένων εις αποκατάστασιν των πραγμάτων, εκτέλεσιν της οφειλομένης νομίμου ενεργείας, εν παραλείψει ή κακή εκτελέσει αυτής.

Ούτω η μετ' ακύρωσιν αποκατάστασις των πραγμάτων οφείλει οπωσδήποτε να λάβη χώραν προ πάσης νέας ενεργείας, ήτις, θα ηδύνατο να επιχειρηθή υπό της Διοικήσεως, επί τη βάσει νέων νομοθετικών ή πραγματικών ερεισμάτων. Η προς αποκατάστασιν υποχρέωσις αφορά άλλως τε την άρσιν των αποτελεσμάτων εις το παρελθόν, η δε νέα διοικητική ενέργεια δεν αφορά κατ' ανάγκην ειμή το μέλλον. Επιπλέον νομίζω ότι ούτε δι' αναδρομικού νόμου δύναται να επιτευχθή, η απαλλαγή της Διοικήσεως της προς αποκατάστασιν υποχρέωσεως, διότι τοιούτος νόμος, οπωσδήποτε διατυπούμενος, θα προσέβαλλε το κύρος της αποφάσεως του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Η περίπτωσις της πραγματικώς αδυνάτου αποκαταστάσεως, ήτις αλλαχού ηρευνήθη, δε δύναται να προταθή ως περίπτωσις ειδικώς αφορώσα την απόφασιν του Συμβουλίου της Επικρατείας αλλ' ως καθαρά εφαρμογή του φυσικού μάλλον ή νομικού αξιώματος *impossibilium nulla est obligatio*. Προς ταύτην είναι εξομοιωτέαι αι εν οικείω τόπω αναλυθείσαι περιπτώσεις, όπου η αποκατάστασις αποβαίνει νομικώς αδύνατος, λόγω της καταργήσεως αυτών των διοικητικών πλαισίων, εντός των οποίων θα ηδύνατο αύτη να επιχειρηθή. Αλλά και ενταύθα δε δύναται να λεχθή ότι η Διοίκησις πλήρως απαλλάσσεται των υπόχρεώσεων αυτής, εφ' όσον αι εκ της εκτελέσεως της ακυρωθείσης πράξεως τυχόν χρηματικά κατά του Δημοσίου απαιτήσεις είναι πάντοτε ισχυραί, και εφ' όσον αφ' ενός το εκ της αποφάσεως του Συμβουλίου δεδικασμένον, αφ' ετέρου δε όλη η περίοδος καθ' ην εκτείνονται αι συνέπειαι της ακυρωθείσης πράξεως, δεσμεύουν την Διοίκησιν εν τω διακατονισμώ των δικαιωμάτων του ζημωθέντος πολίτου."

Όπως έχει νομολογηθεί από το Ανώτατο Δικαστήριο, το διοικητικό όργανο οφείλει κατόπιν ακυρωτικής απόφασης του Δικαστηρίου τούτου να επανεξετάσει το θέμα σύμφωνα με το πραγματικό και νομικό καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο που λήφθηκε η ακυρωθείσα απόφαση. (Βλέπε απόφαση της Ολομέλειας *Republic v. Safirides* (1985) 3 C.L.R. 163 στη σελ. 170, επίσης την υπόθεση *Paschalis v. Republic* (1988) 3 C.L.R. 1897.

Στην υπόθεση *Ρένος Αργυρίδης v. Δημοκρατίας* (1989) 3(B) A.A.Δ. 380, που αφορούσε επανεξέταση από την Ε.Δ.Υ. προαγω-

γών κατόπιν ακυρωτικής αποφάσεως του Δικαστηρίου αναφέρονται τα ακόλουθα:

390 28

391 37

5 "Το διοικητικό όργανο οφείλει να εξετάσει το όλο θέμα σύμφωνα με το πραγματικό και νομικό καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο που λήφθηκε η ακυρωθείσα απόφαση. Στην προκειμένη περίπτωση, ο Προϊστάμενος του Τμήματος που είχε κληθεί από την Επιτροπή και έκαμε τις σχετικές συστάσεις για τους υποψηφίους, όπως προβλέπεται από το Άρθρο 44(3) του Νόμου, αφυληρέτησε και επομένως δεν ήταν δυνατό να κληθεί
10 τώρα να προβεί σε νέες συστάσεις. Ο νέος δε Διευθυντής δεν μπορούσε να εκφράσει απόψεις για την υπηρεσιακή απόδοση των υποψηφίων κατά τον ουσιαστικό χρόνο, διότι δεν ήταν τότε Προϊστάμενος του Τμήματος τούτου, αλλά ήταν απλώς Ανώτερος Χημικός. Εφόσον υπάρχει η πρακτική αυτή αδυναμία εφαρμογής της νομοθετικής διάταξης, τότε εφαρμόζεται η πλησιέστερη δυνατή διαδικασία που παρέχει τα μεγαλύτερα δυνατά
15 εχέγγυα. Τούτο αποφασίστηκε στην υπόθεση *Yiallourous v. The Republic* (1986) 3 C.L.R. 677, στις σελ. 684-685. Επίσης στην υπόθεση *Hadjiparaskevas v. The Republic* (1987) 3 C.L.R. 597, στη σελ. 601 αποφασίστηκε ότι ορθά η Επιτροπή κατά την επανεξέταση του θέματος ύστερα από ακύρωση της προαγωγής του αιτητή στην υπόθεση εκείνη, αγνόησε τελείως τις συστάσεις του Διευθυντή, επειδή το Δικαστήριο είχε αποφασίσει την πρώτη φορά ότι οι συστάσεις ήταν ελαττωματικές.

392 107

30 Η Επιτροπή λοιπόν έπρεπε να εξετάσει το όλο θέμα σύμφωνα με το νομικό και πραγματικό καθεστώς που ίσχυε στις 6 Απριλίου, 1983 και επομένως δεν μπορούσε ή δεν ένοιωθε ότι θα ήταν ασφαλές να καλέσει ενώπιόν της το νέο Διευθυντή του οποίου δυνατό οι συστάσεις να αναφέρονται σε εντυπώσεις που είχε αποκομίσει μετά τον ουσιαστικό χρόνο ή σε εντυπώσεις ενός αξιωματούχου που δεν ήταν Προϊστάμενος του Τμήματος πριν ή κατά τον ουσιαστικό χρόνο, που αν ήταν
35 θα είχε από καθήκον σχηματίσει τέτοιες εντυπώσεις μέσα στα πλαίσια και για σκοπούς των συστάσεων που προνοούνται από το Άρθρο 44(3) του Νόμου."

393 181

40 Πρόσφατα το θέμα απασχόλησε πάλι το Δικαστήριο τούτο και στην απόφαση της Ολομέλειας *Γεώργιος Λύνας και Άλλοι ν. Δημοκρατίας* (1990) 3 Α.Α.Δ. 2038, λέχθηκαν τα ακόλουθα:

"Όσον αφορά την εισήγηση πως η ΕΕΥ με την ανάκληση έπρεπε να επανεξετάσει με το νομικό καθεστώς της 20.10.86 και

με βάση τις αρχές που τέθηκαν από την *Republic v. Argyrides* (1977) 3 C.L.R. 1098, όσον αφορά τις εμπιστευτικές εκθέσεις και όχι με βάση το διαφοροποιημένο νομολογιακό αξίωμα της *Sekkidis v. Republic* (1988) 3 C.L.R. 2136, η απάντηση είναι πως η εισήγηση αυτή δεν ευσταθεί και παρατηρούμε τα ακόλουθα:

5

Είναι ορθό πως η ακύρωση διοικητικής πράξης ανατρέχει κατά κανόνα στο χρονικό σημείο έκδοσης της πράξης που ακυρώθηκε και εναπαφέρει τα πράγματα στο νομικό και πραγματικό καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο έκδοσης της διοικητικής πράξης που ακυρώθηκε και η Διοίκηση υποχρεούται να προβεί σε νέα κρίση βάσει του πραγματικού και νομικού καθεστώτος που ίσχυε στο χρόνο αυτό. (Βλ. *Μυτίδης v. Δημοκρατίας* (1988) 3 C.L.R. 737).

10

15

Όμως είναι αρχή του διοικητικού δικαίου πως η νέα πράξη, έστω και αν έχει αναδρομική ισχύ, εκδίδεται κατά λογική ανάγκη στο παρόν, όπου δεσμευτικό είναι το ισχύον δίκαιο. Το γεγονός ότι το ισχύον δίκαιο πιθανόν να είναι άλλο από κείνο που ίσχυε κατά το χρόνο της έκδοσης της ακυρωθείσας πράξης, δεν του αφαιρεί τη δεσμευτικότητά του, ούτε αίρει την αρχή της νομιμότητας της Διοίκησης, που σημαίνει κατ' αρχήν δέσμευση της Διοίκησης από το ισχύον δίκαιο."

20

25

Επίσης στην υπόθεση *Βανέξης και Άλλοι v. Δημοκρατίας* (1989) 3(Δ) Α.Α.Δ. 2522, αναφέρονται τα πιο κάτω:-

"Η ακύρωση διοικητικής πράξης ανατρέχει κατά κανόνα στο χρονικό σημείο έκδοσης της πράξης που ακυρώθηκε και επαναφέρει τα πράγματα στο νομικό και πραγματικό καθεστώς του χρόνου της έκδοσης της διοικητικής πράξης που ακυρώθηκε. Η διοίκηση υποχρεούται να προβεί σε νέα κρίση, βάσει του πραγματικού και νομικού καθεστώτος που ισχύει στο χρόνο αυτό. Για αποκατάσταση της νομιμότητας στην υπαλληλική σταδιοδρομία, γενικά, απαιτείται αναδρομική ισχύς της νέας διοικητικής πράξης.

30

35

Η νέα πράξη, έστω και αν της δοθεί αναδρομική ισχύς, εκδίδεται βεβαίως, κατά λογική ανάγκη, στο παρόν και όχι στο παρελθόν. Στο παρόν, όμως δεσμευτικό είναι το ισχύον δίκαιο. Το γεγονός ότι το δίκαιο αυτό είναι άλλο από εκείνο που ίσχυε κατά το χρόνο της έκδοσης της πράξης που ακυρώθηκε δεν του αφαιρεί τη δεσμευτικότητά του, ούτε αίρει

40

την αρχή της νομιμότητας της διοίκησης, που σημαίνει κατ' ανάγκη δέσμευση της διοίκησης από το ισχύον δίκαιο.

5 Οι Κανονισμοί που ίσχυαν στις 23 Μαρτίου, 1987, ήταν οι περί Αστυνομίας (Προαγωγαί) Κανονισμοί του 1987. Οι Κανονισμοί του 1958 δεν ήταν ισχύον δίκαιο. Κάθε διοικητική ενέργεια πρέπει να είναι σύμφωνη με το δίκαιο του χρόνου που λαμβάνει χώραν. Θα ήταν ανεπίτρεπτη η εφαρμογή Κανονισμών που έχουν ακυρωθεί και η παράλειψη εφαρμογής Κανονισμών που ισχύουν στο χρόνο της έκδοσης μιας πράξης. Η αρχή της νομιμότητας της διοίκησης σημαίνει και τη δέσμευση της διοίκησης από το ισχύον δίκαιο (βλ. Δαγτόγχου - 'Γενικό Διοικητικό Δίκαιο', γ/Π 1982, σελ. 148-151)."

15 Η κάπως διαφοροποιημένη πιο πάνω άποψη δεν αποτελεί παρέκκλιση από την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου αλλά είναι απόλυτα δικαιολογημένη βάσει των γεγονότων των υποθέσεων και για τους λόγους που δίδονται στο σκεπτικό των αποφάσεων. Η μεν υπόθεση **Λυώνας** καθαρά εμπίπτει στην περίπτωση που το παλαιό δίκαιο έχει θεωρηθεί ως λανθασμένο και εν πάση περιπτώσει πρόκειται περί περιπτώσεως που η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου θεώρησε ως μη ορθή την ερμηνεία που δόθηκε από το Δικαστήριο σε προηγούμενη απόφαση σε πρόνοιες εγκυκλίου του Υπουργικού Συμβουλίου την οποία και ανέτρεψε. Συνεπώς η απόφαση του Δικαστηρίου αυτού όπως ερμήνευσε την Εγκύκλιο, δεν μπορούσε να τύχει εφαρμογής στην προκειμένη περίπτωση από το Δικαστήριο μια και είχε ανατραπεί.

30 Στην υπόθεση **Βανέζης** αξίζει να σημειωθεί ότι οι νέοι Κανονισμοί είχαν αναδρομική ισχύ από ημερομηνία προγενέστερη της επίδικης απόφασης οπότεν κατά την επανεξέταση εάν ανέτρεχε η Διοίκηση στο προηγούμενο νομικό καθεστώς θα εφάρμοζε δίκαιο που ουσιαστικά κατά την ημερομηνία της ακυρωθείσας απόφασης δε θα ήταν το ισχύον δίκαιο.

35 Στην προκειμένη περίπτωση θεωρώ ότι ορθά το καθ' ου η αίτηση Ίδρυμα δεν εφάρμοσε τους Κανονισμούς του 1987 πρώτον, διότι αυτοί δεν είχαν αναδρομική ισχύ αλλά, ίσχυαν από τις 18 Δεκεμβρίου, 1987, δηλαδή την ημερομηνία της δημοσίευσής τους, σύμφωνα με τον Κανονισμό 14, οπότεν κατά την ημερομηνία της ακυρωθείσας απόφασης δηλαδή στις 6 Σεπτεμβρίου, 1983, δεν είχαν εφαρμογή. Συνεπώς δεν μπορούσαν να εφαρμοστούν για πράξεις ή αποφάσεις για χρόνο που οι Κανονισμοί αυτοί ήταν ανύπαρκτοι.

Στην προκειμένη περίπτωση επίσης είναι φανερό ότι από μέρους του καθ' ου η αίτηση Ιδρύματος παρατηρείται μια αδικαιολόγητη καθυστέρηση να επανεξετάσει το θέμα, δηλαδή από τις 19 Μαΐου, 1984 που ακύρωσε το Δικαστήριο την πιο πάνω απόφαση το Ίδρυμα επανεξετάζει σχεδόν τέσσερα χρόνια μετά, στις 26 Φεβρουαρίου, 1988, γεγονός που θεωρώ ως αδικαιολόγητη καθυστέρηση εκ μέρους του καθ' ου η αίτηση να συμμορφωθεί προς την απόφαση του Δικαστηρίου όπως επίσης και ότι συνέβαλε τα μέγιστα στο να δημιουργηθεί το πρόβλημα που δημιουργήθηκε. Για όλους τους πιο πάνω λόγους οι προσφυγές απορρίπτονται, χωρίς όμως οποιαδήποτε διαταγή σχετικά με τα έξοδα.

5
10

Οι προσφυγές απορρίπτονται χωρίς έξοδα.

ΕΠΙΛΟΓΗ
 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ
 ΑΝΑΦΟΡΑ
 ΕΝ ΔΕΥΤΕΡΟ
 ΔΕΥΤΕΡΟ

ΑΝΑΦΟΡΑ
 ΕΝ ΔΕΥΤΕΡΟ
 ΔΕΥΤΕΡΟ

ΕΠΙΛΟΓΗ
 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ
 ΑΝΑΦΟΡΑ
 ΕΝ ΔΕΥΤΕΡΟ
 ΔΕΥΤΕΡΟ

ΕΠΙΛΟΓΗ
 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ
 ΑΝΑΦΟΡΑ
 ΕΝ ΔΕΥΤΕΡΟ
 ΔΕΥΤΕΡΟ